HANZALA BİN EBÎ ÂMİR (radıyallahü anh)

Medineli Eshâbın meşhûrlarından şehîd ve meleklerin yıkadıkları bir zât. İsmi Hanzala bin Ebî Âmir bin Safi bin Mâlik olup lakabı Takî ve Gasîl-ül-melâike'dir. Medine'de Evs kabilesinden olup, kavminin eşrafından idi. Babası Ebû Âmir Peygamberimizin (aleyhisselâm) Medine'ye teşrîf etmesi üzerine O'na (aleyhisselâm) düşman olmuş ve Medine'den ayrılarak, Mekke'ye gitmiş müşriklerle bir olmuştu. Bundan dolayı ona fâsık lakabı verilmişti. Annesinin ismi tesbit edilememiştir. Hanzala (radıyallahü anh), bi'setten evvel de îmân sahibi olup, Allah'ın birliğine inanır putlara tapmazdı. Hanîf dininde idi. Müslüman olmadan evvel inzivâya çekilmiş bir halde insanlardan uzak devamlı kendi halinde ibâdetle meşgûl olurdu. Peygamberimizin daveti üzerine hemen îmân etti. Babası ile tam bir Cedel (kavga) hali ortaya çıktı. Babası îmân etmesini istemiyordu. Hanzala'nın (radıyallahü anh) doğum târihi bilinmemekte olup Hicretin üçüncü (m. 624) yılında Uhud'da şehîd oldu.

Hanzala (radıyallahü anh) Bedir gazâsında bulundu. O zaman henüz bekârdı. Bedir gazâsından bir müddet sonra Abdullah bin Übey'in kızı Cemile ile nikahlandı. Nikâhdan bir hafta sonra düğün olacaktı. Ertesi gün de Uhud'da Kureyş müşrikleriyle çarpışılacaktı. Hanzala (radıyallahü anh) geceyi Medine'de hanımının yanında geçirmek için Resûlullah'dan (aleyhisselâm) izin istedi. Peygamberimiz de müsaade buyurdu. Medine'ye geldi. Hanımı Cemile, (radıyallahü anha) ile o gece beraber kaldı. Cumartesi günü sabahleyin Uhud'a yetişmek için çok acele yola çıkdı. Yola çıkacağı sırada, Hanımı Cemile, orada bulunan kavminden dört kişi çağırdı ve Hanzala (radıyallahü anh) ile evlendiklerini söyleyip eğer çocuk olursa Hanzala'nın (radıyallahü anh) olacağını bildirip, onları şâhid tuttu. Oradaki dört şâhid "Buna ne lüzum vardı?" diye sordular. Cemile (radıyallahü anha): "Rüyamda sema'nın açıldığını ve Hanzala içeri girdikten sonra kapandığını gördüm" dedi. Rüyası hakîkat olup Uhud Savaşında Hazreti Hanzala şehîd oldu. Abdullah isminde bir oğulları oldu. Abdullah bin Hanzala olarak tanınan bu oğlu, Yezîd zamanında şehîd edildi.

Peygamberimiz (aleyhisselâm) Uhud'da harp için safları düzeltirken Hanzala (radıyallahü anh) yetişti ve Eshâb-ı kiram arasına karıştı. Hazreti Hanzala bin Ebî Âmir, diğer sahabîler gibi can siperâne müşriklerin üzerine atıldı. Şehîdlik mertebesine kavuşmak için durmadan savaştı. Daha sonra müşrikler bozuldular, dağılıp kaçmaya başladılar. Hanzala (radıyallahü anh) Ebû Süfyân'ın önünü kesti. Atının bacaklarını kılıcıyla uçurdu. At kuyruğunu iki bacağı arasına sokup, arka ayakları üzerine çökünce Ebû Süfyân yere düştü. Korkudan ne yapacağını şaşıran Ebû Süfyân, "Ey Kureyş ben Ebû Süfyân'ım Hanzala beni öldürecek yetişin" diye sesi çıktığı kadar bağırmağa başladı. Müşriklerden birçokları Ebû Süfyânın sesini işittikleri halde canlarının derdine düştüklerinden hiç aldırış eden olmadı. Fakat Şeddâd bin Esved, Hanzala'ya (radıyallahü anh) arkadan yaklaşıp haince, sırtından mızrakladı. Hanzala mukâbele etmek istedi. Fakat imândan nasîbi olmıyan bu müşrik ikinci bir darbe daha vurup Hanzala'yı (radıyallahü anh) şehîd etti. 3 (m. 624) Ebû Süfyân kalkarak kaçtı. Hanzala'yı (radıyallahü anh) Bedir'de öldürülen oğlu yerine öldürülmüş kabûl etti.

Hanzala (radıyallahü anh) şehîd olunca Peygamberimiz "Ben Hanzala'yı meleklerin gökle yer arasında gümüş bir tepsi içinde yağmur suyu ile yıkadıklarını gürdüm." buyurdu. Ebû Useyd Sa'îd (radıyallahü anh) diyor ki: "Gidip Hanzala'ya baktm. Başından yağmur suyu akıyordu. Döndüm bunu Resûlullah'a (aleyhisselâm) haber verdim. Peygamberimiz (aleyhisselâm) hanımına haber gönderip bunun sebebini sordu. O da Uhud'a çıktığı zaman Hanzala'nın cünüb olduğunu bildirdi." Hanzala (radıyallahü anh) Uhud'a yetişmek için çok acele edip yetişememek korkusu kendini kapladığından acele ile gusl etmeyi unutmuştu.

Babası Ebû Âmir müşrikler içinde bulunduğundan Hanzala'ya (radıyallahü anh) işkence yapılmasına mâni oldu. Çünkü müşriklerin şehîd olan sahâbîlerin burunlarını, kulaklarını ve uzuvlarını kesiyorlardı. Bundan sonra Hanzala'nın adı Gasîl-ül-Melâike (Melekler tarafından yıkanmış kimse) diye anıldı. Medine'de Eshâb-ı kiramın Evs kabilesinden olanlar,

Hazrec kabilesinden olanlara karşı “Melekler tarafından yıkanan Hanzala (radıyallahü anh) bizdendir” diye iftihar ederlerdi.

---

1) Hilyet-ül-evliyâ cild-1, sh. 357
2) El-İsâbe cild-1, sh. 360
3) El-İstiâb cild-1, sh. 280
4) Üsûd-ül-gâbe cild-2, sh. 68
5) Siyer-i a’lâm-in-Nübelâ cild-1, sh. 132
6) Ensâb-ül-Eşrâf cild-1, sh. 329
7) Tam İlmihâl Se’âdet-i Ebediyye sh. 975

www.ehlisunnetbuyukleri.com